

2022_Anul AGÂRBICEANU (V): ruina gospodăriei din Cenade? –
 „Marseleza Română” - înmormântarea lui Axente Sever!
 - a înfrica și amuți pe români? - cel din urmă tribun ...?

George Barițiu: **Se deschidea seria arestărilor menite a înfrica și amuți pe români!**
Arestarea lui Axente Sever ... realizată ... la Cenade... de o companie de infanteriști și 25 de călăreți!
... au fost reținuți vremelnic militanții naționali găzduiți atunci de eroul legendar ...
... sînt călduri mari de să fearbă oul la soare nu alta, este ziua praf de poți înghiți plămînile ...
au luat toate măsurile spre a se lua masca mortului!

Anul Agârbiceanu
Anul tinerilor oțeliți!

Eufrosina Blebea
Axente Sever

Înmormântarea lui Axente Sever

Discursul funebral

Convoiu înmormântării

pe catafalca Axente Sever

șagunism - tribunism

2022 **pe urmele lui Ion Agârbiceanu** **2022**
Ioan Axente Sever

„Pe urmele lui Ion Agârbiceanu”, continuăm reproducerea selectivă din lucrarea „Ioan Axente Sever (1821-1906)”, autor Adrian T. Pascu: «Astfel, o cerere înaintată autorităților din Sibiu la 15 octombrie 1849, privind organizarea pazei gospodăriei arendate a primit o rezoluție - negativă, bineînțeles - abia la 13 noiembrie. O altă cerere, înaintată la 25 octombrie, în legătură cu **acordarea libertății oamenilor care lucrau la Cenade sub îndrumarea lui**, a fost de asemenea neglijată. (...). Instalaseră pază militară pînă și „lîngă patul” său de „om bolnav”. Atente la fiecare mișcare a foștilor prefecți în vederea surprinderii legăturilor lor cu românii din celelalte teritorii, unii aflați chiar la Viena, autoritățile imperiale au mers mai departe în acțiunea lor de persecutare a lui Ioan Axente Sever. La începutul lunii noiembrie, în urma întîlnirii avute cu fostul prefect de la Blaj și D. Boer cu A.T.Laurian, revenit din capitala imperiului, autoritățile au pus la cale reținerea lui. **Se deschidea seria arestărilor menite „a înfrica și amuți pe români”** cum nota George Barițiu. Arestarea lui Axente Sever a fost realizată de căpitanul Appel și locotenentul Müller, care au venit la Cenade însoțiți de o companie de infanteriști și 25 de călăreți. Cu această ocazie au fost confiscate cîteva arme de vînătoare, scrisori particulare, încercări literare, printre care **poezia - manifest „Marseleza Română”**, precum și alte acte, inclusiv protocolul privind cumpărarea, de la generalul Lüders, a „40 de cai slabi”.

Odată cu Axente au fost arestați profesorul Vasile Puianu și Ioan Tesloveanu, viceprefect în administrația revoluționară anterioară de la Blaj. De asemenea, **au fost reținuți vremelnici militanții naționali găzduiți atunci de eroul legendar:** preoții Alexandru Arpadi și Vasile Erdeli, profesorul Ioan Faur, intendentul George Popa și „doctorul Kassian din Țara Românească”, ultimul fiind, după noi, **I.C. Brătianu, preocupat de adeziunea lui Axente Sever la noul plan insurecțional al generalului polon Iosif Bem - îndepărtarea armatelor țariste de la nord de Dunăre.** Duși la Sibiu „între baionete” și închiși „în cazarma cea mare”, revoluționarii au fost supuși unui lung „auditoriu” de către Nahlik. **Cel mai „șicanat”, timp de câteva săptămâni a fost Ioan Axente Sever.** Nemulțumit profund de tratamentul la care a fost supus, fostul prefect s-a adresat din închisoare autorităților militare districtuale. Cerea eliberarea sa, pentru a se pune capăt uneltirilor „răzbunătorilor inamici”. Cinci zile mai târziu, Axente a adresat un lung memoriu, explicînd acelorași autorități starea dificilă în care se afla. Insista asupra situației economice mai ales, **determinată de ruina gospodăriei din Cenade.** De asemenea, descria tratamentul neomenos la care era supus în închisoare. Solicita primirea unei sume de 202 florini sau a altor competențe de deținut politic, pentru a putea „încălzi măcar celula”. Atitudinea imperialilor față de prefectul revoluționar de la Blaj a stîrnit reacția firească a conaționalilor.

Stimulați de dîrza rezistență manifestată de Axente în fața înscenărilor și cunoscîndu-i nevinovăția, Avram Iancu, Simion Balint și Andrei Șaguna au organizat o largă acțiune de solidarizare cu fostul tovarăș de fapte revoluționare. O acțiune asemănătoare au organizat revoluționarii din Țara Românească exilați la Paris. Aceștia l-au delegat pe Dumitru Brătianu pentru a merge în Transilvania unde a discutat personal cu Axente. În cele din urmă, pe baza unui raport redactat de Comandamentul militar al districtului Alba - comunica autorităților similare din Sibiu împrejurările în care prefectul de la Blaj a organizat despresurarea cetății - **Axente a fost considerat nevinovat. De teama unei noi ridicări populare, în ultima decadă a lunii noiembrie a fost eliberat, dar autoritățile nu vor renunța la asemenea practici arbitrare.** (...) Ioan Axente Sever a mai fost arestat fără motiv serios. Zadarnic însă sperau oficialitățile imperiale că „dacă ar izbuti să înfrîngă mîndria eroilor respectați, s-ar destrăma poate și popularitatea și înrîurirea lor asupra maselor. Poporul român continua să-și iubească consecvenții conducători revoluționari, pe care îi va înconjura cu respect și cu ferma hotărîre de a-l apăra».

Din „**Mișcarea națională a românilor din Transilvania între 1849-1919. Documente.**” (vol.I) se constată că Axente Sever a trăit efectiv în Cenade, în perioada 1849-1851. Reproducem documentul 300 (Cenade, 17 ianuarie 1851): «**Plenipotenție.** Persecuțiunile ce le suferii cu mai bine de un an din partea mai multora, mă siliră a face cunoscută Înalțului cezaro-regesc Ministeriu trista pusețiune în care mă aflu și a-l ruga cu toată cuviința să binevoiască a-mi mijloci scăpare de astfel de persecuțiuni, **ca să pot trăi în patria mea în pace, nesupărat de nimene,** ca vercare alt cetățean liber. Făcînd, drept aceea, onorabilei deputațiuni această a mea rugare cunoscută, prin actele de sub A.B.C. și D, care le trimisei pe lîngă recipise Înalțului Ministeriu, îl pleniputeresc totodată, afară de plenipotența generală ce o are o deputațiune de la toată națiunea, ca să lucreze cele de folos și de lipsă ca să facă și în speță pentru mine toate ce le iartă legea și constituțiunea pentru a mea scăpare de persecuțiuni și de toate urmările lor. **Auxentiu Sever, fost prefect. Cenadie. 17 ianuarie 1851.**».

În Cenade, nu se mai cunosc momentele legate de prezența lui Ioan Axente Sever în localitate sau existența unei gospodării a acestuia. Multe generații de „cinezani” au păstrat în memorie evenimentele, dovadă iubirea cu care l-au înconjurat românii din Transilvania pe marele lor revoluționar. La stingerea

din viață a „celui din urmă stejar falnic din generația viguroasă de la 1848, cea din urmă columnă pașoptistă care a ridicat pe umerii săi de uriaș, nădejdea de mai bine a unui neam întreg”, în revista „Luceafărul” (nr.17-18, 1906) apărea o știre despre eveniment, dar și imagini unice, inedite de la înmormântare: Ioan Axente Sever pe catafalc, convoiul funerar și discursul funebral ținut de dl. Mihaiu Popoviciu. Fotografiile erau incluse în textul nuvelei „O inimă (I)”, autor I. Agârbiceanu, în care acesta făcea și o descriere a vremii: «Se apropia Septembrie. Iar lungul șir de zile depărate la fel. (...) În August sînt călduri mari de să fearbă oul la soare nu alta, este ziua praf de poți înghiți plămînile, dar serile din August au ceva tainic, nespus de înălțător ...». La rubrica „Cronică” era inserată știrea: «**Înmormântarea lui Axente Sever. „Badea” cel din urmă tribun al lăncerilor noștri**, s’a dus și el să se uniască cu soții săi de arne: Iancu, Balint, Moldovan, Andreica ... Luni, la 13 august n. și-a închis ochii în vechea cetate a Brașovului, unde-și depăna fiul vieții, (...) Pe la începutul anilor 90 se mută la Brașov, de unde era originară soția sa, n. Eufrosina Blebea. (...) Luni la ora 2 ore p.m. a închis ochii pentru veci (...) Dl. Petru Popoviciu, a cărui familie era înrudită prin alianță cu tata Axente, însoțit încă de cîțiva tineri, **au luat toate măsurile spre a se lua masca mortului**. Marți, la 14 August, orele 10, corpul decedatului fu așezat în coștiug, îmbrăcat în negru și împodobit cu cele trei ordine. (...) Coștiugul s’a transportat apoi în capela din Groaveri, unde dl. Mihaiu Popoviciu a rostit un discurs funebral pătrunzător. La 4 1/4 , după o scurtă ectenie, coștiugul fu dus la gară ca să facă calea pînă la Blaj, și să fie așezat în apropierea câmpului libertății (...). **Știați că - în 2022 - românii comemorează 150 de ani de la stingerea din viață a lui Avram Iancu (1824-10 sept.1872)?**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-agarbiceanu-v-ruinarea-gospodariei-din-cenade-marseleza-romana-inmormantarea-lui-axente-sever-a-infrica-si-amuti-pe-romani-cel-din-urma-tribun-162665.html>

tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-agarbiceanu-v-ruinarea-gospodariei-din-cenade-marseleza-romana-inmormantarea-lui-axente-sever-a-infrica-si-amuti-pe-romani-cel-...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021-Anul Agârbiceanu (V): ruina gospodăriei din Cenade? - „Marseleza Română” - înmormântarea lui Axente Sever! - a înfrica și amuți pe români? - cel din urmă tribun ...?

31.01.2022 00:12 150 vizualizari 0 comentarii

În: *Tribuna*, 31 ianuarie 2022